

Trīs Latvijas pie vēlēšanu urnām

Augošā, sarūkošā un aizbraukusī · 15. Saeimas vēlēšanu līdzdalības analīze ·
2026. gada oktobris

Viens skaitlis slēpj trīs procesus

51,79%

Kopā 2026. gada
vēlēšanās balsoja

–109 727 balsotāju
pret 2022. gadu

57,7%

Vēlētāji Latvijā

2018. gadā – 57,5%

11,6%

Vēlētāji ārvalstīs

nobalsoja katrs
devītais

10,9%

priekšlaicīgi

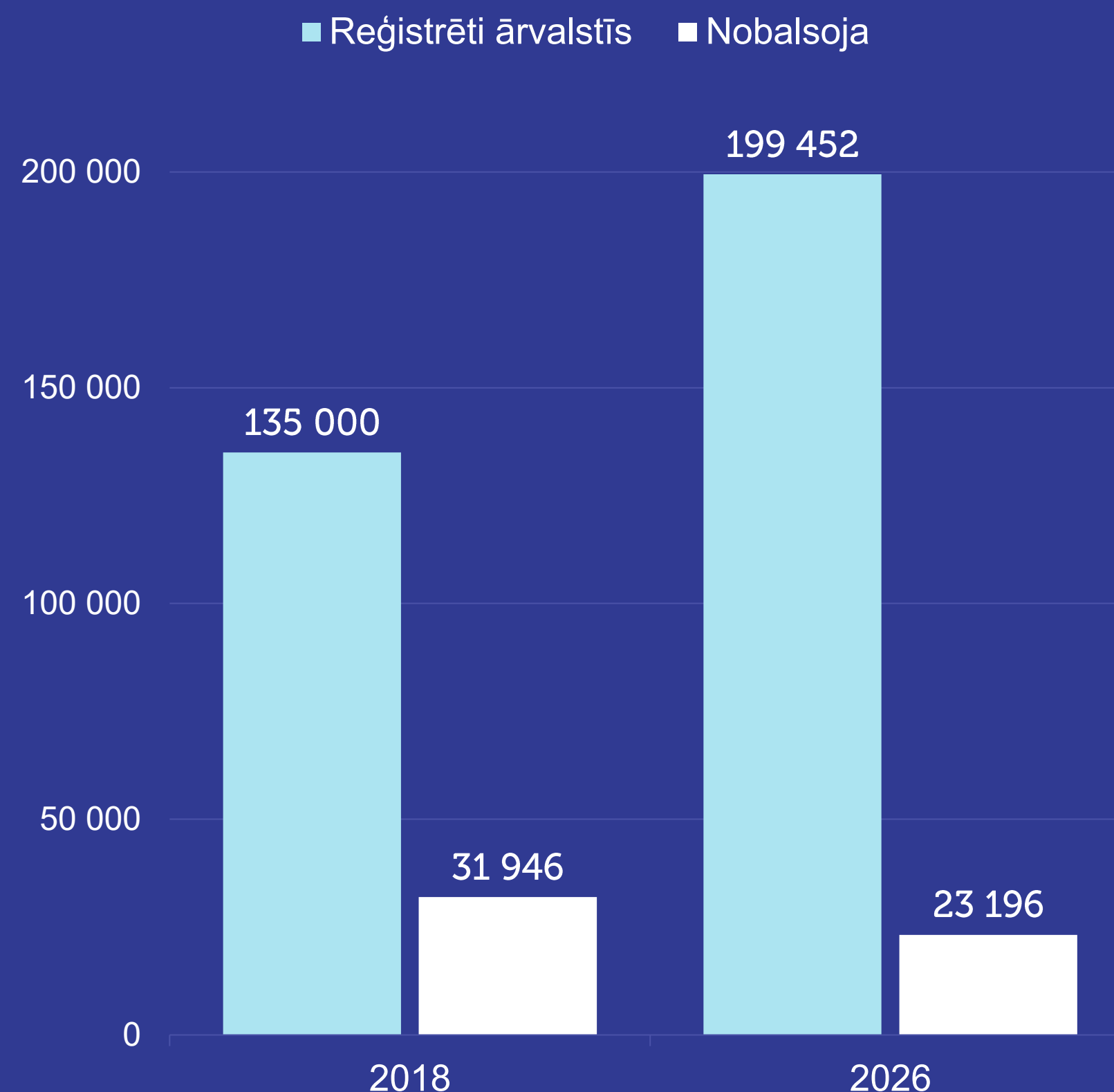
balsoja priekšlaicīgi
(2022. g. – 4,1%)

Diaspora: vēlētāju vairāk, balsotāju mazāk

Ārvalstīs reģistrēto balsstiesīgo skaits audzis par ~48%, nobalsojušo – sarucis par ~27%.

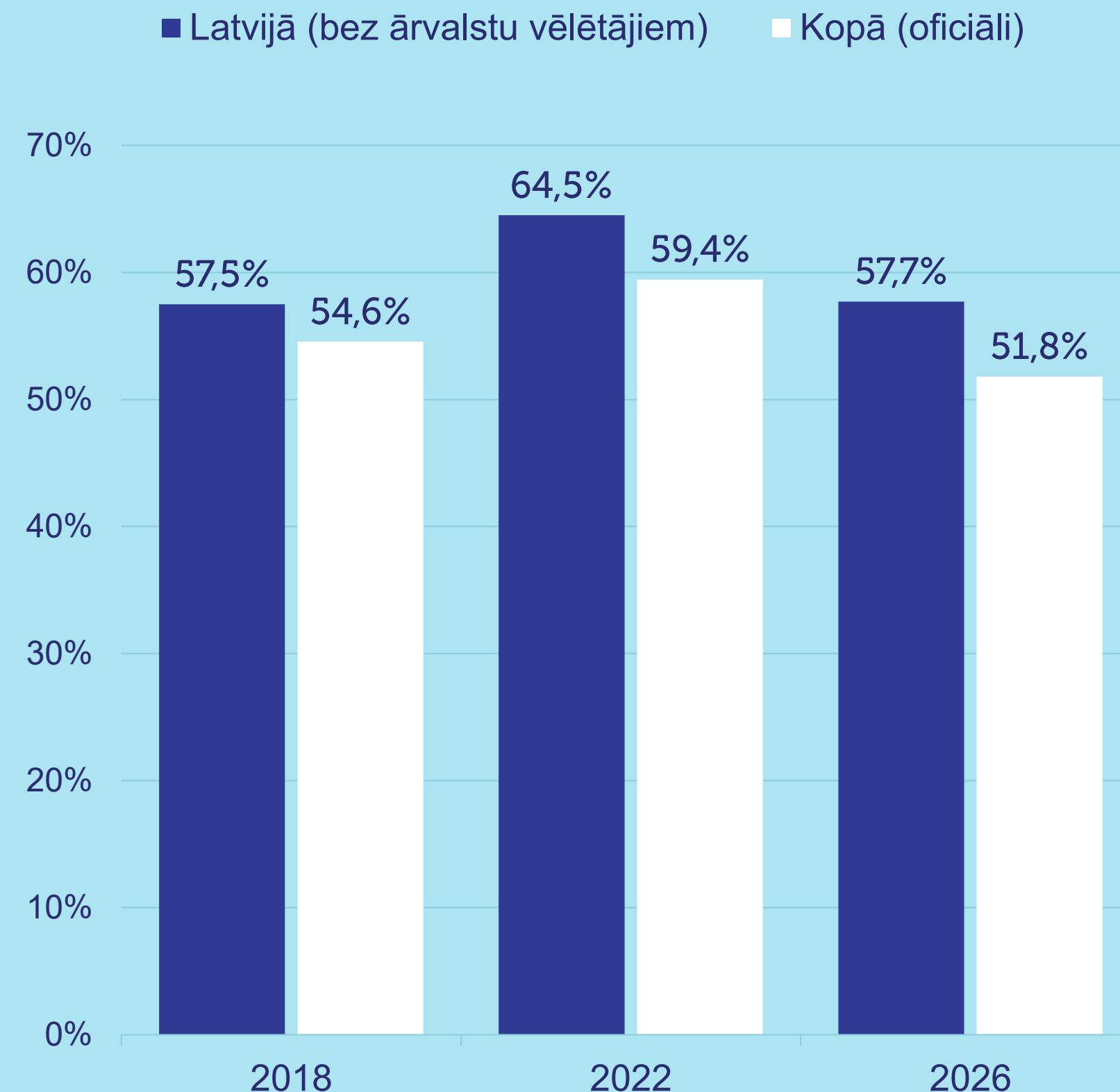
Līdzdalība ārvalstīs: 23,7% → 11,6%.

Atšķirība starp līdzdalību Latvijā un kopējo rādītāju: ~3 → ~6 procentpunkti.

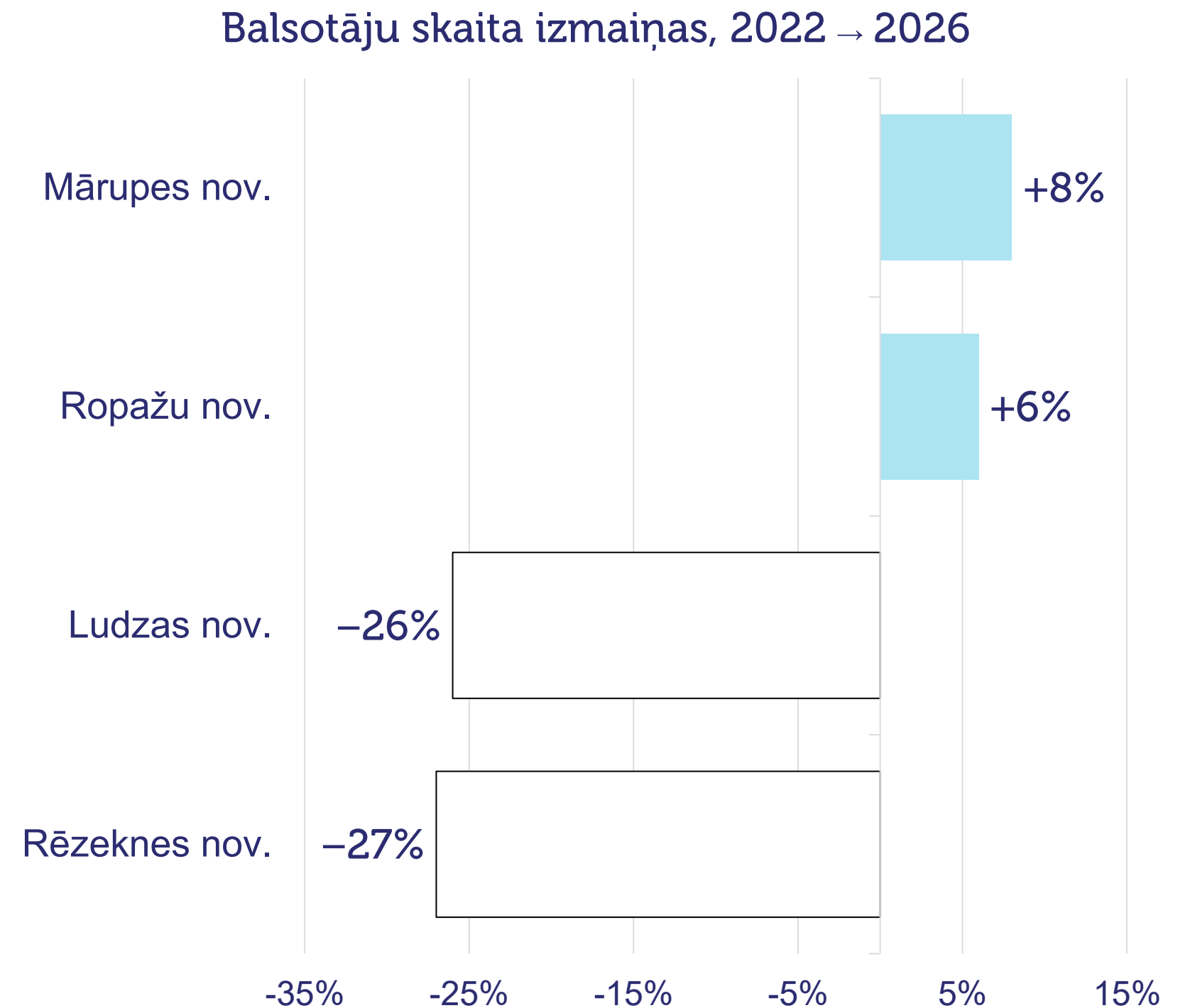
2022. gads bija mobilizācijas pīķis

- Latvijā dzīvojošo līdzdalība atgriezies 2018. gada līmenī.
- Rīgā: 63,2% → 67,5% → 63,8%.
- Latgalē 2026. g. 47,2% – vairāk nekā 2018. g. (43,4%).
- Lauku novados balsotāju ir ~9% mazāk nekā 2018. g.

Sarūk novecojošās teritorijas, Pierīga aug

- Kritums koncentrējas pašvaldībās ar vecāku iedzīvotāju struktūru.
- Latgalē nobalsoja par ~24 600 cilvēkiem mazāk nekā 2022. g.
- Augošā Pierīgā balsotāju kļuvis vairāk.

Demogrāfija, nevis tautība

Līdzdalības kritums

- Cieši saistīts ar teritorijas demogrāfisko struktūru – koncentrējas novecojošās pašvaldībās.
- Saistība saglabājas, ņemot vērā tautību sastāvu un vēlēšanu apgabalā.

Krievu tautības īpatsvars

- Ar balsotāju skaita kritumu saistīts ļoti vāji un nav statistiski nozīmīgs.
- Taču cieši saistīts ar partiju atbalsta ģeogrāfiju (Latvija pirmajā vietā).

Pašvaldību līmeņa dati raksturo teritorijas, nevis individuālu vēlētāju rīcību.

Ko vēl nezinām: dokumenti

2022. g. beigušies dokumenti vēl tika atzīti par derīgiem; PMLP minēja 26 661 personu bez derīga dokumenta.

2026. g. līdzīga izņēmuma nebija.

Ietekme nav zināma – Providus aicina PMLP publiskot datus par 2018., 2022. un 2026. gadu.

Ko darīt

Viena kopēja procenta vietā vajadzīgi savlaicīgi, precīzi un viegli lietojami dati, kas rāda, kur līdzdalība krīt un kādi šķēršļi ietekmē vēlētājus.

PMLP dati par dokumentiem

Vienkāršot diasporas balsošanu

Divi līdzdalības rādītāji

Teritoriāla un padziļināta analīze un demokrātijas audits

Nevis apātija, bet vairāku procesu summa

Diaspora: aug reģistrēto skaits, krīt
līdzdalība.

Latvijā: 2022. g. mobilizācija
noplakusi; līmenis kā 2018. g.

Sarūkošajās teritorijās – dziļāks,
ilgtermiņa kritums.

Atbalstiet Providus darbu

Providus ir neatkarīga domnīca Rīgā, Latvijā, kas strādā pie sabiedriskās politikas, labas pārvaldības un tiesiskuma. Jūsu ziedojums palīdz mums turpināt veidot neatkarīgu, uz pierādījumiem balstītu analīzi.

Bankas pārskaitījuma rekvizīti

Saņēmējs	Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS, reģ. Nr.: 40003613479
Banka	Swedbank
SWIFT/BIC	HABALV22
IBAN	LV54HABA0551013220436
Mērķis	ziedojums PROVIDUS darbībai / Donation in support of Providus activities

Skenējiet ar savas bankas lietotni (SEPA/EPC QR)

<https://providus.lv/lv/kontakti/>

Paldies!

Sanda Liepiņa, Ivo Rollis · providus.lv

Dati: CVK (2026 – provizoriski), PMLP; aprēķini – Providus

